

وضعیت انتشار دانش حاصل از پایان‌نامه‌های دوره پزشکی عمومی دانشکده پزشکی گرگان

دکتر افسانه برقی*^۱، مصطفی قربانی^۲، دکتر علیرضا خوش بین خوش نظر^۳

۱- استادیار گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ۲- دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی تهران.

۳- دکتری فیزیک پزشکی، استادیار گروه بیوشیمی و بیوفیزیک، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان.

چکیده

زمینه و هدف: بیش از نیمی از تحقیقات علوم پزشکی در ایران در قالب پایان‌نامه‌های دانشجویی در مقاطع مختلف تحصیلی انجام می‌شود. در دوره پزشکی عمومی پایان‌نامه یک درس اجباری ۶ واحدی است. این مطالعه به منظور تعیین وضعیت انتشار دانش حاصل از پایان‌نامه‌های دوره پزشکی عمومی دانشکده پزشکی گرگان در مجلات و کنفرانس‌های علمی انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی به صورت مقطعی و با روش سرشماری روی ۳۷۱ پایان‌نامه دوره پزشکی عمومی دفاع شده در دانشکده پزشکی گرگان طی سال‌های ۸۷-۱۳۷۵ به راهنمایی ۵۴ نفر از اعضای هیأت علمی که راهنمایی حداقل یک پایان‌نامه را به عهده داشتند؛ انجام شد. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌ای حاوی برون‌داد پایان‌نامه‌ها و همچنین موانع موجود در انتشار نتایج پایان‌نامه‌ها استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS-13 و آزمون کای اسکوئر تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: در مجموع ۳۲۲ پایان‌نامه به راهنمایی ۴۳ عضو هیأت علمی دانشکده پزشکی گرگان بررسی شد. اعضای هیأت علمی بالینی و علوم پایه به ترتیب راهنمایی ۸۷/۶ درصد و ۱۲/۴ درصد از پایان‌نامه‌ها را برعهده داشتند. ۱۶۴ پایان‌نامه (۵۰/۹ درصد) در مجلات و یا کنفرانس‌ها انتشار یافته بود و بیشترین سهم مربوط به مجلات داخلی (۲۴/۴ درصد) بود. اعضای هیأت علمی بالینی و علوم پایه به ترتیب ۳۵/۱ درصد و ۷۰ درصد از پایان‌نامه‌ها را به صورت مقاله منتشر کرده بودند. مطالعاتی از نوع تجربی بیشتر (۴۸/۵ درصد) از مابقی مطالعات به نشر منجر شده بود. مهم‌ترین مشکل در خصوص انتشار نتایج پایان‌نامه از دیدگاه اساتید، کمبود وقت و سپس نداشتن همکار برای این امر بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که وضعیت انتشار یافته‌های حاصل از پایان‌نامه‌های دوره پزشکی عمومی در دانشکده پزشکی گرگان تا وضعیت ایده‌آل هنوز فاصله زیادی دارد.

کلید واژه‌ها: پایان‌نامه، دانشکده پزشکی گرگان، انتشار دانش

* نویسنده مسؤول: دکتر افسانه برقی، پست الکترونیکی a-borghei@goums.ac.ir

نشانی: گرگان، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، دانشکده پزشکی، گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی، تلفن ۴۴۲۱۶۵۳ - ۰۱۷۱، نمابر ۴۴۲۱۲۸۹
وصول مقاله: ۱۳۸۹/۳/۲۳، اصلاح نهایی: ۱۳۸۹/۱۰/۱۳، پذیرش مقاله: ۱۳۹۰/۱/۲۴

اولین قدم انتشار دانش حاصل از آن در مجلات و کنفرانس‌های علمی است. این مطالعه به منظور تعیین وضعیت انتشار دانش حاصل از پایان‌نامه‌های دوره پزشکی عمومی دانشکده پزشکی گرگان در مجلات و کنفرانس‌ها انجام شد.

روش بررسی

این مطالعه توصیفی به صورت مقطعی و با روش سرشماری روی ۳۷۱ پایان‌نامه دوره پزشکی عمومی دفاع شده در دانشکده پزشکی گرگان طی سال‌های ۸۷-۱۳۷۵ به راهنمایی ۵۴ نفر از اعضاء هیأت علمی و همه اساتیدی که راهنمایی حداقل یک پایان‌نامه را به عهده داشتند؛ انجام شد.

برای جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه‌ای تنظیم شد و با همکاری واحد آموزش بیمارستان‌های تابعه دانشکده پزشکی گرگان به اساتید تحویل و پس از تکمیل بازپس گرفته شد. پرسشنامه حاوی یک بخش اختصاصی مشتمل بر جدولی حاوی عناوین کلیه پایان‌نامه‌های آنان و برون‌داد آن در مجلات و یا کنفرانس‌ها و همچنین یک بخش عمومی شامل پرسش‌هایی درباره موانع موجود برای انتشار پایان‌نامه‌ها بود. در این بخش از پرسشنامه علاوه بر گنجاندن تعدادی گزینه که قابل انتخاب بودند؛ به منظور افزایش پایایی پرسشنامه یک گزینه باز نیز در نظر گرفته شد.

از ۳۷۱ پایان‌نامه دفاع شده، ۳۶ مورد مربوط به ۱۰ نفر از اساتید راهنمایی بود که در دانشکده پزشکی حضور نداشتند. همچنین ۱۳ مورد مربوط به یک نفر استاد راهنمایی بود که علی‌رغم سه‌بار ارسال پرسشنامه، پاسخی از ایشان دریافت نشد. در نهایت ۳۲۲ پایان‌نامه (۸۶/۷ درصد از کل پایان‌نامه‌ها و ۷۹/۶ درصد از کل اساتید راهنما) مورد بررسی قرار گرفت.

به منظور رعایت اصول اخلاقی پژوهش، در انتشار نتایج هیچ نامی از دانشجو یا اعضاء هیأت علمی و پایان‌نامه‌ها درج نشده است.

داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS-13 و آزمون کای اسکور به منظور تحلیل ارتباطات تجزیه و تحلیل شدند. ضریب اطمینان مطالعه ۹۵ درصد تعیین شد.

یافته‌ها

در مجموع ۳۲۲ پایان‌نامه به راهنمایی ۴۳ عضو هیأت علمی دانشکده پزشکی گرگان بررسی شد. اعضاء هیأت علمی

تحقیقات بسیاری در علوم پزشکی و بهداشتی انجام می‌شود که با بررسی متغیرهای مختلف و روابط بین آنها منجر به تولید علم می‌شوند. براساس گزارش جهانی دانش برای سلامت بهتر در سال ۲۰۰۴ اعلام شد؛ اکتشافات بیومدیكال تنها در صورتی می‌توانند باعث ارتقای سلامت جامعه شوند که برای ایجاد تغییرات خصوصاً در زمینه‌های اجتماعی، سیاسی، سیستم‌های بهداشتی درمانی و گروه‌های جمعیتی به کار گرفته شوند (۲۰۱). در حال حاضر بین پژوهش و عمل شکاف بزرگی وجود دارد که نه عمق و نه علل آن را به درستی نمی‌توان برآورد کرد؛ ولی برخی تحقیقات نشان داده‌اند که حدود ۴۵-۳۰ درصد بیماران براساس شواهد علمی مراقبت‌های سلامتی دریافت نمی‌کنند (۳). این معضل در سطح بین‌المللی وجود دارد و در ایران نیز فاصله پژوهش و عمل زیاد بوده و سالانه تعداد زیادی تحقیقات در قالب‌های مختلف انجام می‌شود که نتایج اکثر آنها بایگانی می‌شود. سالانه در کشور بالغ بر ۱۰۰ مجله در گروه پزشکی چندین هزار مقاله را چاپ و منتشر می‌کنند (۴). چاپ مقاله توسط محققین ایرانی در مجلات بین‌المللی طی چندسال گذشته رشد فزاینده‌ای داشته است و بسیاری از این مقالات برگرفته از پایان‌نامه‌هایی است که توسط دانشجویان مقاطع مختلف و به راهنمایی اساتید انجام شده‌اند و البته نتایج بسیاری از پایان‌نامه‌های تدوین شده فقط در کتابخانه‌ها باقی مانده و هیچ‌گاه انتشار نیافته‌اند و دیگر محققین از نتایج آن مطلع نشده و در اتخاذ تصمیمات نیز جایی ندارند.

در دوره پزشکی عمومی پایان‌نامه یک درس اجباری ۶ واحدی است که برای گذراندن آن دانشجویان موظفند در پایان دوره کارآموزی به راهنمایی یکی از اساتید خود یک طرح تحقیقاتی را تدوین و در دوره کارورزی آن را اجراء و در پایان این دوره، نتایج آن را در قالب پایان‌نامه گزارش دهند (۵).

دانشکده پزشکی گرگان از سال ۱۳۷۱ تأسیس شده است و تا ابتدای سال ۱۳۸۹ حدود ۴۰۰ پایان‌نامه به رشته تحریر درآمده است. با توجه به این که در پروسه تبدیل نتایج پژوهش به عمل مراحل مختلفی بایستی طی شود که شاید

جدول ۱: نحوه انتشار مقالات استخراج شده از پایان‌نامه‌های دوره پزشکی عمومی دانشکده پزشکی گرگان بر حسب نوع مطالعه

نوع مطالعه	نحوه انتشار	مجلات داخلی	مجلات خارجی	کنگره داخلی	کنگره خارجی	جمع * تعداد (درصد)
توصیفی	۲ (۶/۵)	۰ (۰)	۱ (۳/۲)	۰ (۰)	۲ (۶/۵)	
مقطعی	۵۶ (۲۳/۱)	۱۳ (۵/۴)	۴۸ (۱۹/۸)	۱۶ (۶/۶)	۱۰۰ (۴۱/۳)	
مورد شاهدی	۲ (۲۲/۲)	۱ (۱۱/۱)	۰ (۰)	۱ (۱۱/۱)	۲ (۲۲/۲)	
کوهورت	۱ (۲۵)	۰ (۰)	۰ (۰)	۰ (۰)	۱ (۲۵)	
تجربی	۱۶ (۴۸/۵)	۳ (۹/۱)	۱۳ (۳۹/۴)	۲ (۶/۱)	۲۱ (۶۳/۶)	
ارزشیابی تست	۱ (۳۳/۳)	۰ (۰)	۰ (۰)	۰ (۰)	۱ (۳۳/۳)	
	<i>p-value</i>	۰/۰۲	NS	۰/۰۰۷	NS	

* تعداد کل پایان‌نامه‌هایی که از یک نوع مطالعه انتشار مقاله منجر شدند. این جمع الزاماً با مجموع ستون‌های جدول یکی نیست؛ چون بعضی از پایان‌نامه‌ها در بیش از یک منبع مقاله منتشر شده‌اند.

جدول ۲: نحوه انتشار مقالات استخراج شده از پایان‌نامه‌های دوره پزشکی عمومی دانشکده پزشکی گرگان به تفکیک گروه‌های بالینی و علوم پایه

نوع مطالعه	نحوه انتشار	مجلات داخلی	مجلات خارجی	کنگره داخلی	کنگره خارجی	جمع تعداد (درصد)
علوم پایه	۱۹ (۴۷/۵)	۱۰ (۲۵)	۱۸ (۴۵)	۱ (۲/۵)	۲۸ (۷۰)	
علوم بالینی	۵۹ (۲۰/۹)	۷ (۲/۵)	۴۴ (۱۵/۶)	۱۸ (۶/۴)	۹۹ (۳۵/۱)	
	<i>p-value</i>	۰/۰۰۲	۰/۰۱	۰/۰۰۴	NS	۰/۰۰۱

جدول ۳: موانع موجود برای استخراج و انتشار مقاله از پایان‌نامه‌های دوره پزشکی عمومی دانشکده پزشکی گرگان از دیدگاه اعضای هیأت علمی بر حسب گروه‌های بالینی و علوم پایه

موانع موجود	علوم پایه تعداد (درصد)	علوم بالینی تعداد (درصد)	<i>p-value</i>
کمبود وقت	۴ (۶۶/۷)	۲۵ (۶۷/۶)	NS
نداشتن انگیزه	۲ (۳۳/۳)	۵ (۱۳/۵)	NS
مشکل بودن نگارش مقاله	۰ (۰)	۸ (۲۱/۶)	NS
سختگیری مجلات و کنگره‌ها	۳ (۵۰)	۱۳ (۳۵/۱)	NS
نداشتن همکار برای تدوین مقاله	۱ (۱۶/۷)	۱۷ (۴۵/۹)	۰/۰۰۵
پایین بودن اعتبار علمی پایان‌نامه‌ها	۰	۹ (۲۴/۳)	۰/۰۰۲

تجربی بیشتر (۴۸/۵ درصد) از مابقی مطالعات به نشر منجر شده بود (جدول یک).

اعضاء هیأت علمی بالینی و علوم پایه به ترتیب ۳۵/۱ درصد و ۷۰ درصد از پایان‌نامه‌ها را به صورت مقاله منتشر کرده بودند ($P < 0/05$) (جدول ۲).

مهم‌ترین مشکل در خصوص انتشار نتایج پایان‌نامه از دیدگاه اساتید، کمبود وقت و سپس نداشتن همکار برای این امر بود (جدول ۳).

بالینی و علوم پایه به ترتیب راهنمایی ۸۷/۶ درصد و ۱۲/۴ درصد از پایان‌نامه‌ها را برعهده داشتند.

مقالات انتشار یافته در مجلات یا ارائه شده در کنگره، از ۱۶۴ پایان‌نامه (۵۰/۹ درصد) منتج شده بود.

از لحاظ نوع مطالعه، بیشترین تعداد (۷۵/۲ درصد) به مطالعات مقطعی و کمترین تعداد (۰/۹ درصد) به ارزشیابی تست تعلق داشت. نحوه انتشار مقالات منتج از پایان‌نامه بر حسب نوع مطالعه در جدول یک آمده است. مطالعاتی از نوع

بحث

بالینی (۳۵/۱) درصد در برابر ۷۰ درصد (۷۰ درصد) به نظر می‌رسد این تفاوت به این دلیل باشد که موضوعاتی که از سوی اساتید علوم پایه در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد؛ در بسیاری از موارد بخشی از یک طرح بزرگ‌تر خود آنان بوده و یا از ابتدا پایان‌نامه به عنوان یک پروژه تحقیقاتی که بایستی از اعتبار کافی برخوردار باشد و نتایج آن قابلیت انتشار داشته باشد؛ در نظر گرفته می‌شود. حال آن که اساتید بالینی عمدتاً طرح‌های قابل اجراتر برای یک دانشجو را پیشنهاد می‌کنند و از دیدگاه ایشان پایان‌نامه بیشتر به عنوان یک واحد درسی و یک تمرین برای کار تحقیقاتی است و این موضوع در موانع ذکر شده از سوی اساتید نیز به چشم می‌خورد. به طوری که ۲۴/۳ درصد اساتید بالینی به پایین بودن اعتبار علمی پایان‌نامه‌ها اشاره کردند و اساتید علوم پایه چنین نظری نداشتند. چنانچه اعتبار علمی پایان‌نامه‌ها را به عنوان یک معیار برای انتشار نتایج آنها در نظر بگیریم؛ در تحقیقی که توسط نگارنده و همکاران در سال ۱۳۸۴ روی ساختار پایان‌نامه‌های دانشکده پزشکی انجام شد؛ روند رو به رشد و رو به بهبود کیفیت پایان‌نامه‌ها مشخص گردید (۱۰) و این روند با توجه به نتایج این مطالعه در انتشار نتایج به چشم نمی‌خورد. مسأله دیگری که مورد اشاره اعضای هیأت علمی قرار گرفت؛ مشکلات مربوط به تأمین بودجه برای اجرای پایان‌نامه‌های معتبر بود. این یافته با مطالعه چنگیز و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان هم‌خوانی دارد (۱۱).

در خصوص سایر مشکلات برای انتشار نتایج پژوهش‌های پایان‌نامه‌ای نکته‌ای که بیش از همه به چشم می‌خورد؛ کمبود وقت است. با توجه به وظایف متعدد آموزشی پژوهشی (و درمانی برای اساتید بالینی) این نکته قابل انتظاری است. در مطالعه مروری ملک‌زاده و همکاران نیز مشاهده گردید که عدم توازن قوی بین تعداد اعضای هیأت علمی رشته‌های بالینی و میزان برون‌داد علمی در آن رشته وجود دارد که احتمالاً بازتابی از این موضوع می‌باشد که فعالیت‌های محققین علوم بالینی بیشتر معطوف به درمان است تا تحقیق (۱۲). همچنین حدود ۴۶ درصد اساتید بالینی اشاره کردند که همکار برای تدوین مقاله ندارند و چنانچه این دو یافته را با هم در نظر بگیریم به نظر می‌رسد؛ وجود افرادی که به عنوان دستیاران

در این مطالعه راهنمای بیشتر پایان‌نامه‌ها از اساتید گروه‌های بالینی و کمترین تعداد پایان‌نامه‌ها مربوط به گروه‌های علوم پایه بود. با توجه به طولانی بودن دوره‌های کارآموزی و کارورزی و همچنین گستردگی رشته‌های مربوطه و علاقمندی بیشتر دانشجویان به علوم بالینی و گذشت چند سال از مرحله علوم پایه در زمان انتخاب موضوع پایان‌نامه این یافته‌ها قابل انتظار بوده و مشابه یافته‌های Ogunyemi و همکاران (۶) و Figueredo و همکاران (۷) بود.

در مطالعه ما تنها در حدود ۳۹/۴ درصد پایان‌نامه‌ها منجر به انتشار مقاله در مجلات یا کنگره‌ها شدند. از تعداد کمی نیز مقاله‌ای استخراج شده که یا در مجلات و کنگره‌ها پذیرفته نشدند و یا هنوز وضعیت آنها مشخص نیست. مطالعه امینی‌پور و قاسمی در یزد حاکی از آن بود که ۴۴ درصد از نتایج طرح‌ها و ۲۸ درصد از نتایج پایان‌نامه‌ها در سمینارها و ۳۲/۵ درصد از نتایج طرح‌ها و ۲۸ درصد از نتایج پایان‌نامه‌ها به صورت مقاله در مجلات مختلف علمی منتشر شده‌اند (۸). براساس مطالعه نجات و همکاران که روی طرح‌های تحقیقاتی اجرا شده در دانشگاه تهران طی سال‌های ۲۰۰۶-۲۰۰۴ انجام شد؛ وضعیت انتشار نتایج برحسب روش مطالعه متغیر بود و از ۳۴/۱ درصد ارائه در کنفرانس‌ها و سمینارهای بین‌المللی تا ۶۲/۵ درصد چاپ مقاله در مجلات داخلی متفاوت بود (۹). هرچند نتایج مطالعه حاضر با این تحقیق تفاوت آشکار دارد؛ ولی شاید یکی از دلایل عمده آن در جامعه مورد مطالعه باشد که در تحقیق نجات و همکاران (۹) روی طرح‌های تحقیقاتی کار شده بود و در این مطالعه صرفاً پایان‌نامه‌ها مورد بررسی قرار گرفت. این موضوع نشان می‌دهد که محققین از مراحل ابتدایی طراحی یک طرح تحقیقاتی و گرفتن اعتبار تحقیقاتی برای اجرای آن با هدف انتشار نتایج پیش می‌روند. حال آن که در مورد پایان‌نامه‌ها وضعیت به این شکل نبوده و بعضاً هم از جانب دانشجو و هم از جانب استاد راهنما فقط به عنوان یک واحد درسی مورد توجه قرار می‌گیرد. لذا میزان انتقال دانش از طریق پایان‌نامه‌ها به مراتب کمتر از طرح‌های تحقیقاتی خواهد بود. البته آمار انتشار دانش در پایان‌نامه‌های علوم پایه به مراتب و به نحو معنی‌داری بالاتر از پایان‌نامه‌های

Archiva of SID

بالایی برخوردار نیست. لذا به نظر می‌رسد اساتید و دستیاران چنین پایان‌نامه‌هایی خود نیز تمایل زیادی به صرف وقت برای نگارش مقاله و انتشار آن ندارند.

پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در زمینه نحوه و موانع انتقال دانش حاصل از طرح‌های تحقیقاتی توسط اعضای هیأت علمی انجام شده و با بر طرف کردن این موانع، نتایج چنین مداخلاتی سنجیده شود.

نتیجه‌گیری

نتایج این مطالعه نشان داد که وضعیت انتشار یافته‌های حاصل از پایان‌نامه‌های پزشکی عمومی در دانشکده پزشکی گرگان، هرچند نامطلوب نیست؛ ولی تا وضعیت ایده‌آل هنوز فاصله زیادی دارد. برای نزدیک کردن فاصله دانش و عمل می‌توان اقداماتی در زمینه آموزش اعضای هیأت علمی و دانشجویان و همچنین فراهم کردن تسهیلات و امکاناتی مانند به‌کارگیری کارشناسان پژوهشی در گروه‌های آموزشی و در اختیار قرار دادن منابع مالی برای اجرای پایان‌نامه‌های بهتر و معتبر انجام داد.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب (شماره ۱۴۲۳) معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گلستان بود. بدین وسیله از معاونت تحقیقات فناوری دانشگاه به خاطر حمایت مالی و نیز همه اساتیدی که در اجرای این مطالعه با ما همکاری نمودند؛ سپاسگزار می‌گردم.

References

1. Thamlikitkul V. Bridging the gap between knowledge and action for health: Case studies. Bull World Health Organ. 2006 Aug;84(8):603-7.
2. Hanney SR, Gonzalez-Block MA, Buxton MJ, Kogan M. The utilisation of health research in policy-making: concepts, examples and methods of assessment. Health Res Policy Syst. 2003 Jan 13;1(1):2.
3. Lenfant C. Shattuck lecture--clinical research to clinical practice--lost in translation? N Engl J Med. 2003 Aug 28;349(9):868-74.
4. Cultural and Scientific board of supervision and evaluation. [Survey on the statutory invention registration and publishing scientific paper in Islamic Republic of Iran]. Supreme council of cultural revolution. Tehran: 2006. [Persian]
5. [Educational regulation of general medical doctorate]. Legislation of 26th meeting of higher council of programming for

پژوهشی و یا کارشناسانی که در خصوص پژوهش و نگارش مقاله مهارت کافی داشته و در قسمت‌های مختلف دانشگاه در دسترس اعضای هیأت علمی (مثلاً در گروه‌های آموزشی و یا در بیمارستان‌ها و دانشکده) باشند؛ می‌تواند کمک بزرگی به این امر نماید و مشکل کمبود وقت اعضاء نیز به وسیله صرف وقت از سوی این افراد حل خواهد شد. نکته مهم دیگر مشکل بودن نگارش مقاله از دیدگاه ۲۱/۶ درصد اعضای هیأت علمی بالینی است. بر پایه نتایج مطالعه ظهور و فکری روی موانع پژوهش از دیدگاه اعضاء هیأت علمی، تنها نیمی از اعضاء مهارت لازم را در طراحی، اجرا و گزارش تحقیق داشتند. همچنین فقدان خدمات مشاوره پژوهشی از مشکلات ذکر شده بود (۱۳). چنان که ملاحظه می‌شود مسائل و مشکلات اعضاء هیأت علمی در دانشگاه‌های مختلف تقریباً مشابه است و این نشان‌دهنده نقصان آموزش اساتید در زمینه روش‌های تحقیق، تجزیه و تحلیل و مقاله‌نویسی می‌باشد.

در مطالعه ما نتایج مطالعات تجربی بیش از سایر انواع مطالعات منجر به نگارش و انتشار مقاله شده بود و مطالعات توصیفی از این نظر در رتبه آخر قرار می‌گیرند. این یافته نیز کاملاً قابل انتظار بود. چون مجلات و کنگره‌ها بیشتر تمایل به پذیرش مقالات حاصل از تحقیقات تحلیلی و با کیفیت بالاتر و به خصوص پژوهش‌های مداخله‌ای دارند و مطالعات توصیفی بیشتر از اطلاعات موجود و پرونده‌ای استفاده می‌کنند و در اکثر موارد نیز تحقیقات توصیفی پایان‌نامه‌ای از کیفیت

- medical sciences 2004, ministry of health and medical educations. Dissertation chapter. pp:26-9. [Persian]
6. Ogunyemi D, Bazargan M, Norris K, Jones-Quaidoo S, Wolf K, Edelstein R, et al. The development of a mandatory medical thesis in an urban medical school. Teach Learn Med. 2005 Fall;17(4):363-9.
7. Figueredo E, Sánchez Perales G, Villalonga A, Castillo J. [Spanish doctoral dissertations on anesthesiology and the scientific publications of their authors]. Rev Esp Anestesiol Reanim. 2002 Mar;49(3):124-30. [Article in Spanish]
8. Amini Pour MR, Ghasemi MH. [Evaluation of research proposals and medical students theses]. J Shaheed Sadoughi Univ Med Sci. 2000;8(2):89-96. [Article in Persian]
9. Nedjat S, Majdzadeh R, Gholami J, Nedjat S, Maleki K, Qorbani M, et al. Knowledge transfer in Tehran University of Medical Sciences: an academic example of a developing country. Implement Sci. 2008 Aug 26;3:39. www.SID.ir

10. Borzhei A, Rabie MR, Ester Abadi S, Abtahi A. [Structure of medical dissertations in Golestan University of Medical Sciences (1996 to 2005)]. *Strides Dev Med Educ*. 2007- 2008;4(2):108-15. [Article in Persian]

11. Changiz T, Adibi P, Hosseini M, Tootoonchi M. [Viewpoints of supervisors about the problems in the process of dissertations for general medicine program]. *J Isfahan Med Sch*. 2003; 3(1): 23-33. [Article in Persian]

12. Malekzadeh R, Mokri A, Azarmina P. [Medical science and research in Iran]. *Arch Iran Med*. 2001 Jan;4(1):27-39. [Article in Persian]

13. Zohoor AR, Fekri AR. [Research barriers: A study of academic staff of the Iran University of Medical Sciences]. *Payesh*. 2003;2(2):113-20. [Article in Persian]

Estatus of knowledge thesis resulted from medical students dissertation fulfilled at Gorgan Medical School

Borghei A (MD)*¹, Qorbani M (MSc)², Khoshbin-Khoshnazar AR (MD)³

¹Assistant Professor, Department of Community Medicine, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran. ²PhD Student in Epidemiology, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. ³Assistant Professor, Department of physiology, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.

Abstract

Background and Objective: Over half of medical researches in Iran are done by students of different levels as their thesis. In medical school, thesis is a 6 hours mandatory course. This study carried out to determine the publication of thesis in faculty of medical in Gorgan, located in North of Iran.

Materials and Methods: This descriptive study was performed on all thesis and all faculty members who have been advisor of at least one thesis up to the time of this study. To collect data, we used a questionnaire which contained questions about the research, their output and any obstacles to publication. All data have been analyzed by SPSS-13 software and Chi-Square test.

Results: According to the collected information, 322 thesis were directed by 43 faculty academic members of Gorgan Medical School. 87.6% and 12.4% thesis supervisors were clinical and basic science academic members respectively. The majority of 127 (39.4%) published papers have either been published by domestic medical journals or represented in medical seminars inside the country. Basic members have published 70% of their papers while only 35.1% of clinical faculty members have published their research findings. Experimental papers have been published more than other papers (48.5%). The most important publication barrier were lack of time and collaborator in this matter.

Conclusion: This study showed that publication rate of medical student thesis is far from ideal.

Keywords: Thesis, Golestan university of medical sciences, Knowledge dissemination

---

* Corresponding Author: Borghei A (MD), E-mail: a-borghei@goums.ac.ir

Received 13 June 2010

Revised 3 January 2011

Accepted 13 April 2011